

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕ ΑΡΙΘΜ. 1 /28-4-2011

Στη Θεσσαλονίκη σήμερα την 28^η Απριλίου 2011, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.00 π.μ. **συνήλθε σε συνεδρίαση** στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (Τ. Οικονομίδα και Καθ. Ρωσσίδου 11 στο ισόγειο), ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου αυτής, η (δυνάμει της υπ' αριθ.9348/15.3.2011/29.3.11 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης συγκροτηθείσα) **Ειδική Τριμελής Επιτροπή Εφαρμογής** των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), με σκοπό την εξέταση και λήψη αποφάσεων επί των παρακάτω θεμάτων που περιλαμβάνονται στην από 28.4.2011 ημερήσια διάταξη.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. **Γεώργιος Α. Βαμβακίδης**, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), **ως Πρόεδρος.**
2. **Ιωάννης Σάββας**, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Α', ως τακτικό μέλος.
3. **Κίμων Παντοσίτης**, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Μηχανικών, με βαθμό Α', ως τακτικό μέλος.

Παρούσα επίσης ήταν και η Χρυσούλα Κουράκη, υπάλληλος του κλάδου ΤΕ Διοικητικού – Λογιστικού, με βαθμό Β', ως Γραμματέας της Επιτροπής.

ΑΦΟΥ διαπιστώθηκε η ύπαρξη απαρτίας, άρχισε η συζήτηση των ακόλουθων θεμάτων της ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ 1^ο

Εξέταση της από 22.9.2010 (αριθμ.πρωτ.10341/22.9.10) αιτήσεως του κ. .... του ..... περί της σ' αυτόν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από το Δήμο Ωραιοκάστρου

Α. Η εισηγήτρια Ναταλία Κωστελίδου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

Β. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση

υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή,

σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι)** υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ΙΙ)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω

αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **///**) δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **////**) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο αιτών (.....), με το υπ'αριθ.πρωτ.11969/**22.7.2010** έγγραφό του προς το Δήμο Ωραιοκάστρου ζήτησε απάντηση επί των υπ'αριθμ. 18534/23.10.2008 και 1078/26.1.2010 προηγούμενων αιτήσεων του σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της εισφοράς σε χρήμα της υπό ένταξη στο οικείο σχέδιο πόλης ιδιοκτησίας του.

β. Σε απάντηση του ανωτέρω αιτήματος, ο Δήμος Ωραιοκάστρου απέστειλε στον ως άνω αιτούντα – ενδιαφερόμενο πολίτη, το υπ'αριθ.πρωτ.12683/**4.8.2010** έγγραφό του Τμήματος Μελετών & νέων Κατασκευών και Πολεοδομικών Εφαρμογών τούτου, όπου γίνεται αναφορά στα αιτηθέντα ζητήματα, με μνεία ως σχετικών τόσο της υπ' αρ. πρωτ.18534/23.10.2008 όσο και της 1078/26.1.2010 προγενέστερες αιτήσεις τούτου.

γ. Ο ενδιαφερόμενος, όπως τούτο εκτίθεται στην ανωτέρω έγγραφη εισήγηση, σε τηλεφωνική του επικοινωνία στις 19.11.2010 και ώρα 12.06, αρνείται ότι έχει λάβει απάντηση στην από 22.7.2010 αίτησή του μέχρι και την ημερομηνία κατάθεσης της υπ'αριθ.πρωτ.10341/22.9.2010 αίτηση αποζημίωσης.

δ. Η κ. Τόλια, υπάλληλος του αρμοδίου Τμήματος Μελετών Νέων Κατασκευών και Πολεοδομικών Εφαρμογών του Δήμου Ωραιοκάστρου, σε τηλεφωνική επικοινωνία με την εισηγήτρια, όπως αυτή αναφέρει στη σχετική της εισήγηση, στις 22.10.2010 και ώρα 12.27 επιβεβαίωσε ότι το έγγραφο με αρ. 12683/4.8.2010 έχει αποσταλεί στον ενδιαφερόμενο με απλή αλληλογραφία και ότι δεν υπάρχει αποδεικτικό επίδοσης.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 22^α Σεπτεμβρίου 2010 (αρ.πρωτ.10341/22.9.10), εμπροθέσμως έχει ασκηθεί, εφόσον από την έκδοση του υπ'αριθ.πρωτ.12683/4.8.2010 απαντητικού εγγράφου του Δήμου Ωραιοκάστρου και μέχρι

τον χρόνο υποβολής του εν λόγω αιτήματος δεν παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της.

β. Ωστόσο, εφόσον ο Δήμος Ωραιοκάστρου επί της υπ'αριθ.πρωτ.11969/**22.7.2010** αιτήσεώς του απάντησε με το υπ'αριθ.πρωτ.12683/**4.8.2010** έγγραφό του, δηλ. πριν από την πάροδο της 50νθήμερης προθεσμίας, δεν τίθεται ζήτημα υπέρβασης αυτής, εφόσον ο νόμος, αναφορικά με την τήρηση ή μη της σχετικής προθεσμίας απάντησης επί αιτήματος διοικουμένου, αρκείται στην ημερομηνοχρονολογία διεκπεραιώσεως του απαντητικού διοικητικού εγγράφου, βάσει του οικείου πρωτοκόλλου της αρμόδιας υπηρεσίας, δίχως πάντως να προκύπτει εκ της ως άνω γενομένης ερμηνείας και απαίτηση για πραγματική περιέλευση τούτου στον ενδιαφερόμενο πολίτη, και, ως εκ τούτου, η κρινόμενη αίτηση αποζημίωσης δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο, ώστε να εξετασθεί και κατ' ουσία.

γ. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γεγνημένα ερμηνευτικά δεκτά, η κρινόμενη αίτηση πρέπει ν' απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα **την απόρριψη** της κρινόμενης **αίτησης του** .....του Κίμωνα **ως νόμω αβάσιμης.**-

ΘΕΜΑ 2^ο

Εξέταση της από 10.8.2010 (αριθμ.πρωτ.8875/10.8.2010) αιτήσεως του κ. ..... **περί της σ' αυτόν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη Δ.Ο.Υ. Τούμπας.**

Α. Ο εισηγητής Ευστράτιος Παπαμιχαήλ, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

Β. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι: «α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά**

πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαίνονται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση

του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ΙΙ)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **ΙΙΙ)** δεν πρόκειται

για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii**) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο αιτών (.....) ενημερώθηκε με την παραλαβή του εκκαθαριστικού του σημειώματος για υποχρέωσή του προς καταβολή ποσού 1.132 ευρώ για οφειλή ΕΤΑΚ και με την υπ'αριθ.πρωτ.21278/30.12.2009 αίτησή του προς τη ΔΟΥ Τούμπας ζήτησε τη διόρθωση της αξίας του φορολογητέου ακινήτου και τον εκ νέου υπολογισμό του ΕΤΑΚ.

β. Η Δ.Ο.Υ. Τούμπας απάντησε στο διοικούμενο εκπρόθεσμα με το υπ'αριθμ.21278/24-8-2010 έγγραφό της, αναφέροντας ότι ο προσδιορισμός της αξίας των ακινήτων του Ενιαίου Τέλους Ακινήτων φυσικών προσώπων καθορίζεται από τους συντελεστές που ορίζονται στην ΠΟΛ 118/13-8-2008 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, παραθέτοντας αναλυτικό υπολογισμό και απέρριψε τελικά το αίτημα του διοικουμένου.

γ. Με το υπ'αριθμ. 8875/27-8-2010 έγγραφο της Δ/νσης Διοίκησης της Π.Κ.Μ. ζητήθηκαν από τη Δ.Ο.Υ. Τούμπας οι απόψεις της επί του θέματος.

δ. Η Δ.Ο.Υ. Τούμπας με το υπ'αριθμ. 13915/2-9-2010 απαντητικό έγγραφό της αναφέρει ότι δεν προχώρησε εμπρόθεσμα στην εξέταση του αιτήματος του κ. .... για διόρθωση του ΕΤΑΚ λόγω φόρτου εργασίας, μεγάλου αριθμού αιτήσεων, μη καθορισμού από την αρχή της αρμοδιότητας διόρθωσης του ΕΤΑΚ από τις κατά τόπο Δ.Ο.Υ. ή τη Δ/ση Φορολογίας Κεφαλαίου και επειδή η διόρθωση του ΕΤΑΚ αποτελεί ιδιαίτερη περίπτωση.

ε. Ήδη, ο πιο πάνω ενδιαφερόμενος υπέβαλε στην παρούσα Επιτροπή την υπ'αριθ.πρωτ. 8875/10.8.2010 αίτησή του για καταβολή αποζημίωσης λόγω μη τήρησης προθεσμίας από την ανωτέρω Δ.Ο.Υ. αναφορικά με την εμπρόθεσμη απάντησή της σε αίτημά του για τον εκ νέου υπολογισμό του ΕΤΑΚ και την παρακράτηση του διεκδικούμενου ποσού.

4. α. Επειδή η υπό κρίση αίτηση του κ. .... αρμοδίως εισάγεται ενώπιον της παρούσας Επιτροπής, πλην, όμως, αυτή ασκήθηκε εκπρόθεσμα, καθώς ο κ. .... είχε το δικαίωμα να καταθέσει την εν λόγω αίτηση μέχρι την 20^η Απριλίου 2010, οπότε έληξε η εξηκονθήμερη προθεσμία για την άσκησή της που άρχιζε από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας των πενήντα (50) ημερών για τη διεκπεραίωση της υπόθεσής του από την υποβολή της αρχικής του αίτησης (30.12.2009).

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γεγόμενα ερμηνευτικά δεκτά ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή **αποφασίζει ομόφωνα την απόρριψη της** κρινόμενης αίτησης του ..... **ως εκπρόθεσμης.-**

ΘΕΜΑ 3^ο

Εξέταση της από 23-9-2010 (που διαβιβάστηκε από την Δ/ση Αυτ/σης και Δ/σης Ν. Χαλκιδικής με αριθ. πρωτ. 12146/9-11-2010) αιτήσεως του κ. .... περί της σ' αυτόν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη Δήμο Κασάνδρας.

A. Η εισηγήτρια Ευφροσύνη Κιουρτσή, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι: «α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαίνονται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που**

περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο

δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα

(60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο** της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ΙΙ)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **ΙΙΙ)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **ΙΙΙΙ)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο κ. ...., ιδιοκτήτης διαμερίσματος εντός του οικισμού «Πανόραμα» στην Παραλία Φούρκας Χαλκιδικής, κατέθεσε την αριθ.πρωτ.4449/23.4.2010 αίτηση στο Δήμο Κασσάνδρας με αφορμή δύο ενημερωτικές επιστολές του Δήμου προς τους ιδιοκτήτες διαχειριστές ακινήτων στην περιοχή μεταξύ άλλων της Φούρκας (1η επιστολή 11370/13-8-2008, 2η επιστολή άνευ πρωτοκόλλου). Οι επιστολές αυτές γνωστοποιούσαν στους ενδιαφερόμενους μεταξύ άλλων στην πρώτη ότι είναι υποχρεωτική η σύνδεση με τον αγωγό βιολογικού καθαρισμού λυμάτων του δήμου και στη δεύτερη τα τέλη σύνδεσης και χρήσης του αγωγού επισημαίνοντας ότι για τους καταναλωτές που δεν είναι συνδεδεμένοι με το δίκτυο το τέλος απόρριψης αφορά στην ουσία το τέλος χρήσης, καθώς ο δήμος δεν εισπράττει τέλη από τους βυτιοφορείς. Με την αριθμ.πρωτ.4449/23-4-2010 αίτησή του ο κ....., όπως ο ίδιος αναφέρει στην αίτησή του προς την Επιτροπή, είχε ζητήσει να του επιστραφεί το τέλος σύνδεσης που είχε καταβάλει και να μην καταβάλει εφεξής το τέλος χρήσης που προβλέπεται γιατί ο ίδιος εξυπηρετείται από εγκεκριμένο αυτόνομο ιδιωτικό βιολογικό καθαρισμό.

β. Επί του ανωτέρω αιτήματος ο Δήμος Κασσάνδρας απάντησε με το αριθ.πρωτ.6114/25-5-2010 έγγραφο ζητώντας από τον ενδιαφερόμενο να προσκομίσει σχετική άδεια λειτουργίας βιολογικού καθαρισμού εγκεκριμένη από τη Δ/ση Υγιεινής της Νομαρχίας προκειμένου να εξεταστεί το αίτημά του περί απαλλαγής από το τέλος απόρριψης.

γ. Σε συνέχεια του ανωτέρω εγγράφου του δήμου Κασσάνδρας ο κ..... στις 07-6-2010 με συστημένη ταχυδρομική επιστολή διαβίβασε φωτοαντίγραφο της οριστικής άδειας λειτουργίας βιολογικού καθαρισμού επισημαίνοντας τη νομιμότητά αυτής και τονίζοντας ότι αναμένει τις αποφάσεις του δήμου προκειμένου να προβεί σε περαιτέρω ένομες ενέργειες.

δ. Επί της από 7.6.2010 αιτήσεως του κ....., που έλαβε αριθ. πρωτοκόλλου **7206/10-6-2010**, ο Δήμος Κασσάνδρας ουδέποτε απάντησε.

ε. Σύμφωνα με το αριθ.πρωτ.13287/18-10-2010 έγγραφο του Δήμου Κασσάνδρας προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τα συνημμένα σχετικά έγγραφα, ο Δήμος για να εξετάσει ενστάσεις που υποβλήθηκαν από για εξαίρεση από τα τέλη σύνδεσης και χρήσης ζήτησε από τους ενδιαφερόμενους να προσκομίσουν εγκεκριμένη άδεια λειτουργίας βιολογικού καθαρισμού. Ο κ. .... έστειλε με επιστολή του μια άδεια διάθεσης λυμάτων ξενοδοχειακής εγκατάστασης – βεβαίωση καλής λειτουργίας αποχετευτικού συστήματος που κάνουν χρήση οι κ.κ. ...., ... και ....., την οποία ο Δήμος Κασσάνδρας δεν θεωρεί επαρκή. Ακολούθως το σύνολο των σχετικών δικαιολογητικών μεταξύ των οποίων και του κ..... εστάλησαν από την Υπηρεσία Ύδρευσης στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου με το αριθ.πρωτ.11290/02-9-

2010 έγγραφο προκειμένου να ελέγξει και να γνωμοδοτήσει για την καταλληλότητα των συστημάτων βιολογικού καθαρισμού όλων των ενισταμένων, ώστε να αποφασισθεί τυχόν απαλλαγή τους και η επιστροφή καταβληθέντων ποσών.

στ. Επιπλέον, σύμφωνα με τις απόψεις του δήμου Κασσάνδρας η αίτηση του κ..... συνέπεσε με τις θερινές άδειες των υπαλλήλων και τον τεράστιο φόρτο εργασίας της περιόδου. Περαιτέρω επισημαίνεται ότι ο κ..... δεν προσκόμισε τα ορθά δικαιολογητικά και ότι εξετάζεται η αίτησή του χωρίς να θεωρείται ότι υπάρχει ζήτημα αποζημίωσής του.

ζ. Ήδη ο πιο πάνω ενδιαφερόμενος, με την από 23.9.2010 αίτησή του, που κατατέθηκε στη Δ/ση Αυτ/σης και Αποκ/σης της ΠΚΜ κι έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου **27077/27-9-2010**, ζητά μεταξύ άλλων την καταβολή αποζημίωσης από τον Δήμο Κασσάνδρας σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2690/1999 και λόγω παράβασης αυτών γιατί δεν απάντησε στην από 07-6-2010 αίτηση-επιστολή του, που εστάλη συστημένη ταχυδρομικώς την ίδια ημέρα και έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου **7206/10-6-2010**.

4. α. Επειδή το εν λόγω αίτημα του κ..... για αποζημίωση κατατέθηκε στις 27-9-2010, έστω και σε αναρμόδια υπηρεσία (*ήτοι, Δ/ση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης ΠΚΜ*), δηλαδή μέσα στην οριζόμενη σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 της αριθ.ΔΙΣΚΠΟ /Φ.17/ΟΙΚ/17170/3-8-2004 ΚΥΑ προθεσμία (*τελευταία ημέρα αποκλειστικής προθεσμίας 28-9-2010*), δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή - *του νόμου μη ορίζοντος άλλως ειδικώς σε ό,τι αφορά τον τρόπο άσκησης της υπό κρίση αίτησης και πάντως μη συνδέοντας την τυχόν κατάθεσή της σε άλλη υπηρεσία από την αρμόδια με την ανώτατη κύρωση του απαραδέκτου της ασκήσεώς της* - η αναρμόδια υπηρεσία οφείλει να προωθήσει το αίτημα του διοικουμένου στην αρμόδια, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α' εδαφ. γ' του ν. 2690/1999, άνευ άλλων δυσμενών συνεπειών εκ του λόγου αυτού.

β. Επειδή ο Δήμος Κασσάνδρας επί της από 07-6-2010 νεότερης επιστολής του κ..... που έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 7206/10-6-2010 ουδέποτε απάντησε.

γ. Επειδή ο αυτός ως άνω Δήμος δεν γνωστοποίησε στον ανωτέρω ενδιαφερόμενο τυχόν αντικειμενική αδυναμία να ικανοποιηθεί το αίτημά του μέσα στη νόμιμη προθεσμία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 2 του Κωδ.Διοικ.Διαδ (ν. 2690/1999), αλλά ούτε και ότι τα δικαιολογητικά που έστειλε δεν ήταν ορθά.

δ. Επειδή συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ.7 του άρθρου 5 του Ν.1943/1991, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 7 του Ν.3242/2004, για καταβολή στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωσης λόγω μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999, όπως ισχύουν, εφόσον, εκτός των άλλων, η

καταβολή της αιτούμενης αποζημίωσης τουλάχιστον λόγω ηθικής βλάβης συνδέεται με τη μη απάντηση της ως άνω αρμόδιας υπηρεσίας προς αυτόν άλλως καθυστερημένη

ε. Επειδή, για τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης που πρέπει να καταβληθεί στον αιτούντα ελήφθησαν ιδίως: ι) το μέγεθος της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση και ιι) οι ιδιαίτερες συνθήκες στις οποίες οφείλεται η παράλειψη απάντησης από την πλευρά της διοίκησης, αλλά και το ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν προέκυψε για το επίμαχο αυτό θέμα η ύπαρξη σχετικού πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη.

στ. Επειδή ο κ. .... στην αίτησή του προς την Επιτροπή δεν αποδεικνύει και την ύπαρξη σαφούς και ορισμένης περιουσιακής ζημίας που να προκλήθηκε από τη συγκεκριμένη παράλειψη του Δήμου Κασσάνδρας να διεκπεραιώσει την υπόθεσή του.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή **δέχεται ομόφωνα την αίτηση του κ. ...., ως παραδεκτή και εν μέρει βάσιμη. Επιδικάζει σε βάρος του Δήμου Κασσάνδρας αποζημίωση, ύψους διακοσίων (200) ευρώ.-**

ΘΕΜΑ 4^ο

Εξέταση της από 8-11-2010 (με αριθμ.πρωτ.12131/9-11-2010) αιτήσεως της κ. .... περί της σ' αυτήν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη Δήμο Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Ευφροσύνη Κιουρτσή, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') ορίζεται ότι: «α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαίνονται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία

πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».**

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός

της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι)** υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ΙΙ)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **ΙΙΙ)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **ΙΙΙΙ)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την

οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η κ. .... κατέθεσε την υπ'αριθμ.πρωτ. **5809/02-9-2010** αίτησή της στο Δήμο Θεσσαλονίκης / Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ για την ανανέωση της υπ'αριθμ. 58778/5215/2008 άδειάς της περί εγκατάστασης και χρήσης οικήματος σε πρόσωπα τα οποία κατέχουν πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδόμενου επ' αμοιβή προσώπου.

β. Η ανωτέρω αίτηση παρελήφθη με επιφύλαξη, καθώς έλειπε το δικαιολογητικό της βεβαίωσης τήρησης της οριζόμενης αποστάσεως του εν λόγω οικήματος από συγκεκριμένης χρήσης κτίρια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.4 του ν.2734/1999 και τις σχετικές κανονιστικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης.

γ. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υπ'αριθμ.πρωτ.7847/94989/25-11-2010 έγγραφο του Δήμου προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τα συνημμένα σχετικά έγγραφα: *ι)* το ελλείπον αυτό δικαιολογητικό, δεν είχε μέχρι τότε κατατεθεί στο Τμήμα Έκδοσης Αδειών, *ιι)* το Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ του Δήμου κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του δεν μπορεί να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την οριστική διεκπεραίωση της υπόθεσης της ενδιαφερόμενης, αλλά αρκέστηκε στο να διαβιβάσει τον φάκελο της υπόθεσής της στην Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας, καθώς ελλείπει το απαιτούμενο δικαιολογητικό της βεβαίωσης περί αποστάσεων που προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 2734/1999, με ενημέρωση και της πιο ως άνω αιτούσας, *ιιι)* η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Νομάρχη, *ιιιι)* το ζήτημα χορήγησης και ανανέωσης αδειών εγκατάστασης και χρήσης οικημάτων εκδιδόμενων επ' αμοιβή προσώπων εν γένει έχει προκαλέσει αντιδράσεις και καταγγελίες από κατοίκους της περιοχής, ενώ έχει εγείρει σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του ν.2734/1999 και το εύρος της νομοθετικής εξουσιοδότησης που παρέχεται στο Δ.Σ. περί έκδοσης σχετικών κανονιστικών αποφάσεων, *ιιιιι)* εκκρεμεί σχετική προσφυγή του Δήμου Θεσσαλονίκης ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

δ. Ήδη η ως άνω ενδιαφερομένη, με την υπ'αριθμ.πρωτ.**12131/09-11-2010** αίτησή της προς την Ειδική Επιτροπή, ζητά μεταξύ άλλων την καταβολή αποζημίωσης για ηθική βλάβη και περιουσιακή ζημία, άνω των χιλίων (1.000) ευρώ, από τον Δήμο Θεσσαλονίκης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2690/1999 και λόγω παράβασης αυτών, γιατί αυτός δεν απάντησε στην υπ'αριθμ.πρωτ.**5809/02-9-2010** αίτησή της, μη διεκπεραιώνοντας έτσι την υπόθεσή της.

4. α. Επειδή το εν λόγω αίτημα της κ. .... για αποζημίωση που κατετέθη στις **09-11-2010** αρμοδίως εισήχθη να συζητηθεί στην παρούσα Επιτροπή.

β. Επειδή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1α του ν.2690/1999 η προθεσμία διεκπεραίωσης της υπόθεσης της ενδιαφερόμενης αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων.

γ. Επειδή το Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ του Δήμου Θεσσαλονίκης επί της υπ' αριθ. πρωτ. 5809/02-9-2010 αίτησης της ενδιαφερόμενης, κατά την παραλαβή της αίτησης και στο σώμα της επεσήμανε εγγράφως ότι ελλείπει το απαιτούμενο δικαιολογητικό της βεβαίωσης τήρησης της οριζόμενης αποστάσεως του εν λόγω οικήματος από συγκεκριμένης χρήσης κτίρια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 4 του ν. 2734/1999 και τις σχετικές κανονιστικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του διαβιβάζοντας τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 Ν. 2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας.

δ. Επειδή, ανεξαρτήτως των παραπάνω, δεν τίθεται ζήτημα μη έγκαιρης διεκπεραίωσης του αιτήματος της ενδιαφερομένης από το Δήμο, δεδομένου ότι όταν για την ικανοποίηση αιτήματος διοικουμένου από μία συγκεκριμένη υπηρεσία της διοίκησης προβλέπεται η ενεργοποίηση σύνθετης διοικητικής ενέργειας, κατ' άρθρ. 20 παρ. 1 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), στο πλαίσιο της οποίας για να απαντήσει αυτή οριστικά ως τελικώς αποφασίζουν όργανο προϋποθέτει την προηγούμενη έκδοση γνώμης (απλής ή σύνθετης) από όργανο που βρίσκεται εκτός ιεραρχίας του αποφασίζοντος οργάνου (όπως είναι η Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 ν. 2734/99, η οποία μάλιστα συγκροτούνταν με απόφαση του τότε οικείου Νομάρχη) και το τελευταίο (αποφασίζον όργανο) ενημερώνει εγκαίρως τον ενδιαφερόμενο για τους λόγους καθυστέρησης, που στην προκειμένη οφείλεται τόσο στην έλλειψη ενός (1) των απαιτούμενων δικαιολογητικών, κατά τα παραπάνω, όσο και στη μη έκδοση της σχετικής γνώμης, που εν προκειμένω ως «σύμφωνη» αποκλείει την έκδοση σχετικής απόφασης μετά την άπρακτη πάροδο της προς το γνωμοδοτικό όργανο ταχθείσης εύλογης προθεσμίας, εφόσον τούτο ισχύει μόνο στην περίπτωση της απλής γνώμης, κατ' άρθρ. 20 παρ. 4 του ΚωδΔιοικΔιαδ, δεν μπορεί νομίμως να θεωρηθεί ότι η υπηρεσία που είναι αρμόδια για την έκδοση της τελικής απόφασης ευθύνεται ώστε να της επιδικασθεί αποζημίωση από την παρούσα Επιτροπή.

ε. Επειδή, ενόψει των παραπάνω, η υπό κρίση αίτηση είναι μη νόμιμη και ως εκ τούτου παρέλκει η εξέταση του κατ' ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα την απόρριψη της υπό κρίση αίτησης της ..... , ως νόμω αβάσιμης.

ΘΕΜΑ 5^ο

Εξέταση της από 8-11-2010 (με αρι.πρωτ.12154/9-11-2010) αιτήσεως της κ. .... περί της σ' αυτήν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη Δήμο Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Ευφροσύνη Κιουρτσή, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική

προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2. Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα:** α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».**

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».**

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του**

Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: 1) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ**

μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ii)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **iii)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: i) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η κ. .... κατέθεσε την υπ'αριθμ.πρωτ.**5078/27-7-2010** αίτησή της στο Δήμο Θεσσαλονίκης/Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ για την ανανέωση της υπ'αριθμ.14485/ 1590/2008 άδειάς της περί εγκατάστασης και χρήσης οικήματος σε πρόσωπα τα οποία κατέχουν πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδομένου επ' αμοιβή προσώπου.

β. Ακολούθως, η Υπηρεσία αυτή με το υπ' αριθμ. πρωτ. **68542/5444/13-8-2010** έγγραφό της απέστειλε το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την ανανέωση της άδειας της ενδιαφερόμενης στην Επιτροπή του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.2 του ίδιου νόμου. Μάλιστα το έγγραφό της αυτό κοινοποιείται και στην ενδιαφερόμενη.

γ. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υπ' αριθμ. πρωτ. 7846/94990/25-11-2010 έγγραφο του Δήμου προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τα συνημμένα σχετικά έγγραφα: **i)** το Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ του Δήμου κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του δεν μπορεί να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την οριστική διεκπεραίωση της υπόθεσης της ενδιαφερόμενης, αλλά αρκέστηκε στο να διαβιβάσει τον φάκελο της υπόθεσής της στην Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας, με ενημέρωση και της πιο ως άνω αιτούσας, **ii)** η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Νομάρχη, **iii)** το ζήτημα χορήγησης και ανανέωσης αδειών εγκατάστασης και χρήσης οικημάτων εκδιδόμενων επ' αμοιβή προσώπων εν γένει έχει προκαλέσει αντιδράσεις και καταγγελίες από κατοίκους της περιοχής, ενώ έχει εγείρει σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του ν.2734/1999 και το εύρος της νομοθετικής εξουσιοδότησης που παρέχεται στο Δ.Σ. περί έκδοσης σχετικών κανονιστικών αποφάσεων, **iiii)** εκκρεμεί σχετική προσφυγή του Δήμου Θεσσαλονίκης ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

δ. Ήδη, η ως άνω ενδιαφερομένη με την αριθμ. **12154/09-11-2010** αίτησή της προς την Ειδική Επιτροπή, ζητά μεταξύ άλλων την καταβολή αποζημίωσης για ηθική βλάβη και περιουσιακή ζημία, άνω των χιλίων (1000) ευρώ, από τον Δήμο Θεσσαλονίκης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2690/1999 και λόγω παράβασης αυτών, γιατί δεν απάντησε στην αριθμ. **5078/27-7-2010** αίτησή της, μη διεκπεραιώνοντας έτσι την υπόθεσή της.

4. α. Επειδή το εν λόγω αίτημα της κ. .... για αποζημίωση κατατέθηκε στις **09-11-2010**, δηλαδή μέσα στην οριζόμενη σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 της αριθμ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.17/ΟΙΚ/17170/3-8-2004 ΚΥΑ προθεσμία.

β. Επειδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης επί της αριθμ. 5078/27-7-2010 αίτησης, προέβη στις απαραίτητες ενέργειες κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του διαβιβάζοντας, με το υπ' αριθμ. πρωτ. **68542/5444/13-8-2010** έγγραφό του, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 Ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας, ήδη

γ. Επειδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης κοινοποίησε το ανωτέρω αριθμ. πρωτ. 68542/5444/13-8-2010 έγγραφό του στην ενδιαφερόμενη

δ. Επειδή, ενόψει των παραπάνω, δεν τίθεται ζήτημα μη έγκαιρης διεκπεραίωσης του αιτήματος της ενδιαφερομένης από το Δήμο, δεδομένου ότι όταν για την ικανοποίηση αιτήματος διοικουμένου από μία συγκεκριμένη υπηρεσία της διοίκησης προβλέπεται η ενεργοποίηση σύνθετης διοικητικής ενέργειας, κατ' άρθρ. 20 παρ. 1 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), στο πλαίσιο της οποίας για να απαντήσει αυτή οριστικά ως τελικώς αποφασίζον όργανο προϋποθέτει την προηγούμενη έκδοση γνώμης (απλής ή σύνθετης) από όργανο που βρίσκεται εκτός ιεραρχίας του αποφασίζοντος οργάνου (όπως είναι η Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 ν. 2734/99, η οποία μάλιστα συγκροτούνταν με απόφαση του τότε οικείου Νομάρχη) και το τελευταίο (αποφασίζον όργανο) ενημερώσει εγκαίρως τον ενδιαφερόμενο για τους λόγους καθυστέρησης, που στην προκειμένη οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στη μη έκδοση της σχετικής γνώμης, που εν προκειμένω ως «σύμφωνη» αποκλείει την έκδοση σχετικής απόφασης μετά την άπρακτη πάροδο της προς το γνωμοδοτικό όργανο ταχθείσης εύλογης προθεσμίας, εφόσον τούτο ισχύει μόνο στην περίπτωση της απλής γνώμης, κατ' άρθρ. 20 παρ. 4 του ΚωδΔιοικΔιαδ, δεν μπορεί νομίμως να θεωρηθεί ότι η υπηρεσία που είναι αρμόδια για την έκδοση της τελικής πράξης ευθύνεται ώστε να της επιδικασθεί αποζημίωση από την παρούσα Επιτροπή.

ε. Επειδή, ενόψει των παραπάνω, η υπό κρίση αίτηση είναι μη νόμιμη και ως εκ τούτου παρέλκει η εξέταση του κατ' ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα την απόρριψη της υπό κρίση αίτησης της κ. .... ως νόμω αβάσιμης.

ΘΕΜΑ 6^ο

Εξέταση της από 8-11-2010 (με αριθ.πρωτ.12129/9-11-2010) αιτήσεως της κ. .... περί της σ' αυτήν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη Δήμο Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Ευφροσύνη Κιουρτσή, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η

μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. **4.** ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου

περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για

δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, ΙΙ) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, ΙΙΙ) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας** (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη

ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η κ. .... κατέθεσε την αριθμ.πρωτ.**4867/16-7-2010** αίτησή της στο Δήμο Θεσσαλονίκης/ Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ για την ανανέωση της υπ'αριθμ.25522/2776/2008 άδειάς της περί εγκατάστασης και χρήσης οικήματος σε πρόσωπα τα οποία κατέχουν πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδομένου επ' αμοιβή προσώπου με αριθμό.

β. Η ανωτέρω αίτηση παρελήφθη με επιφύλαξη, καθώς έλειπε το δικαιολογητικό της βεβαίωσης τήρησης της οριζόμενης αποστάσεως του εν λόγω οικήματος από συγκεκριμένης χρήσης κτίρια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.4 του ν.2734/1999 και τις σχετικές κανονιστικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης.

γ. Το ελλείπον δικαιολογητικό κατατέθηκε στο Τμήμα Έκδοσης Αδειών στις **02-8-2008**, σύμφωνα με το υπ'αριθμ.πρωτ.7845/94988/25-11-2010 έγγραφο του δήμου Θεσσαλονίκης, γεγονός ωστόσο που δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου.

δ. Ακολούθως, η Υπηρεσία αυτή, με το αριθ.πρωτ.**68536/5447/13-8-2010** έγγραφό της, απέστειλε το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την ανανέωση της άδειας της ενδιαφερόμενης στην Επιτροπή του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.2 του ίδιου νόμου. Μάλιστα το έγγραφό της αυτό κοινοποιείται και στην ενδιαφερόμενη.

ε. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υπ'αριθ.πρωτ.7845/94988/25-11-2010 έγγραφο του Δήμου προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τα συνημμένα σχετικά έγγραφα: **i)** το Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ του Δήμου κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του δεν μπορεί να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την οριστική διεκπεραίωση της υπόθεσης της ενδιαφερόμενης, αλλά αρκέστηκε στο να διαβιβάσει τον φάκελο της υπόθεσής της στην

Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας, με ενημέρωση και της πιο ως άνω αιτούσας, *ii)* η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Νομάρχη, *iii)* το ζήτημα χορήγησης και ανανέωσης αδειών εγκατάστασης και χρήσης οικημάτων εκδομένων επ' αμοιβή προσώπων εν γένει έχει προκαλέσει αντιδράσεις και καταγγελίες από κατοίκους της περιοχής, ενώ έχει εγείρει σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του ν.2734/1999 και το εύρος της νομοθετικής εξουσιοδότησης που παρέχεται στο Δ.Σ. περί έκδοσης σχετικών κανονιστικών αποφάσεων, *iiii)* εκκρεμεί σχετική προσφυγή του Δήμου Θεσ/νίκης ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

στ. Ήδη, η ως άνω ενδιαφερομένη, με την υπ' αριθ.πρωτ.12129/09-11-2010 αίτησή της προς την Ειδική Επιτροπή, ζητά μεταξύ άλλων την καταβολή αποζημίωσης για ηθική βλάβη και περιουσιακή ζημία, άνω των χιλίων (1000) ευρώ, από τον Δήμο Θεσσαλονίκης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2690/1999 και λόγω παράβασης αυτών, γιατί δεν απάντησε στην υπ' αριθμ.πρωτ.4867/16-7-2010 αίτησή της, μη διεκπεραιώνοντας έτσι την υπόθεσή της.

4. α. Επειδή το εν λόγω αίτημα της κ. .... για αποζημίωση κατατέθηκε στις **09-11-2010**, δηλαδή μέσα στην οριζόμενη σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 της αριθμ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.17/ΟΙΚ/17170/3-8-2004 ΚΥΑ προθεσμία.

β. Επειδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης επί της αριθ.πρωτ.4867/16-7-2010 αίτησης, όπως συμπληρώθηκε με το απαιτούμενο, αρχικά ελλείπον, δικαιολογητικό στις 02-8-2010, προέβη στις απαραίτητες ενέργειες κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του διαβιβάζοντας, με το υπ' αριθμ.πρωτ.68536/5447/13-8-2010 έγγραφό του, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 Ν. 2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας.

γ. Επειδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης κοινοποίησε το ανωτέρω υπ' αριθ.πρωτ. 68538/5446/13-8-2010 έγγραφό του στην ενδιαφερόμενη.

δ. Επειδή, ενόψει των παραπάνω, δεν τίθεται ζήτημα μη έγκαιρης διεκπεραίωσης του αιτήματος της ενδιαφερομένης από το Δήμο, δεδομένου ότι όταν για την ικανοποίηση αιτήματος διοικουμένου από μία συγκεκριμένη υπηρεσία της διοίκησης προβλέπεται η ενεργοποίηση σύνθετης διοικητικής ενέργειας, κατ' αρθρ. 20 παρ. 1 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), στο πλαίσιο της οποίας για να απαντήσει αυτή οριστικά ως τελικώς αποφασίζον όργανο προϋποθέτει την προηγούμενη έκδοση γνώμης (απλής ή σύνθετης) από όργανο που βρίσκεται εκτός ιεραρχίας του αποφασίζοντος οργάνου (όπως είναι η Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 ν. 2734/99, η οποία μάλιστα συγκροτούνταν με απόφαση του τότε οικείου Νομάρχη) και το τελευταίο (αποφασίζον όργανο) ενημερώσει εγκαίρως τον ενδιαφερόμενο για τους λόγους καθυστέρησης, που στην προκειμένη οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στη μη έκδοση

της σχετικής γνώμης, που εν προκειμένω ως «σύμφωνη» αποκλείει την έκδοση σχετικής απόφασης μετά την άπρακτη πάροδο της προς το γνωμοδοτικό όργανο ταχθείσης εύλογης προθεσμίας, εφόσον τούτο ισχύει μόνο στην περίπτωση της απλής γνώμης, κατ' άρθρ. 20 παρ. 4 του ΚωδΔιοικΔιαδ, δεν μπορεί νομίμως να θεωρηθεί ότι η υπηρεσία που είναι αρμόδια για την έκδοση της τελικής πράξης ευθύνεται, ώστε να της επιδικασθεί αποζημίωση από την παρούσα Επιτροπή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα **την απόρριψη** της υπό κρίση αίτησης της κ. .... **ως νόμω αβάσιμης.**

ΘΕΜΑ 7^ο

Εξέταση της από 8-11-2010 (με αριθμ.πρωτ.121137/9-11-2010) αιτήσεως της κ. .... περί της σ' αυτήν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη Δήμο Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Ευφροσύνη Κιουρτσή, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') ορίζεται ότι: «α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών,

πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών

που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟλΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ*

2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *i*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *i*)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), *ii*) να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, *iii*) δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, *iiii*) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.**

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η κ. .... κατέθεσε την υπ'αριθμ.πρωτ. **5079/27-7-2010** αίτησή της στο Δήμο Θεσσαλονίκης/ Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ για την ανανέωση της υπ'αριθ.59652 /5306/2008 άδειάς της περί εγκατάστασης και χρήσης οικήματος σε πρόσωπα τα οποία κατέχουν πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδομένου επ' αμοιβή προσώπου.

β. Με το υπ'αριθ.πρωτ.**67169/5340/06-8-2010** έγγραφο της ίδιας παραπάνω υπηρεσίας γνωστοποιήθηκε στην ενδιαφερόμενη ότι δεν είναι δυνατή η διαβίβαση του φακέλου της υπόθεσής της στην Επιτροπή του άρθρου 3 παρ.2 του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της εν λόγω άδειας, μέχρι να διευκρινιστούν τα ζητήματα που τίθενται στην υπ'αριθ. 1659/64573/2010 βεβαίωση της Δ/σης Τοπογραφίας του δήμου Θεσσαλονίκης, καθώς εκκρεμεί σχετικό ερώτημα της Δ/σης Τοπογραφίας στην Νομική Υπηρεσία του δήμου με το αριθμ. 1756/61660/09-7-2010 έγγραφο, που επίσης κοινοποιείται στην ενδιαφερόμενη.

γ. Ακολούθως, προέκυψε νεότερο ερώτημα της Δ/σης Τοπογραφίας προς τη Νομική Υπηρεσία με αριθμό 2111/73801/03-9-2010, που επίσης κοινοποιείται στην ενδιαφερόμενη.

δ. Τελικά η σχετική βεβαίωση της Δ/σης Τοπογραφίας εκδόθηκε με το υπ'αριθμ.πρωτ. 1659/84869/14-10-2010 έγγραφο που περιήλθε στο Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ **στις 22-10-2010** με αριθμό πρωτοκόλλου 6989.

ε. Στη συνέχεια, η Υπηρεσία αυτή με το υπ'αριθμ.πρωτ.**88579/7180/02-11-2010** έγγραφό της απέστειλε το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την ανανέωση της άδειας της ενδιαφερόμενης στην Επιτροπή του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.2 του ίδιου νόμου. Μάλιστα το έγγραφό της αυτό κοινοποιείται και στην ενδιαφερόμενη.

στ. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υπ'αριθμ.πρωτ.7825/94986/25-11-2010 έγγραφο του Δήμου προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τα συνημμένα σχετικά έγγραφα: **i)** το Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ του Δήμου κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του δεν μπορεί να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την οριστική διεκπεραίωση της υπόθεσης της ενδιαφερόμενης, αλλά αρκέστηκε στο να διαβιβάσει τον φάκελο της υπόθεσής της στην Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας, με ενημέρωση και της πιο ως άνω αιτούσας, **ii)** η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Νομάρχη, **iii)** το ζήτημα χορήγησης και ανανέωσης αδειών εγκατάστασης και χρήσης οικημάτων εκδιδομένων επ' αμοιβή προσώπων εν γένει έχει προκαλέσει αντιδράσεις και καταγγελίες από κατοίκους της περιοχής, ενώ έχει εγείρει

σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του ν. 2734/1999 και το εύρος της νομοθετικής εξουσιοδότησης που παρέχεται στο Δ.Σ. περί έκδοσης σχετικών κανονιστικών αποφάσεων, *iiii*) εκκρεμεί σχετική προσφυγή του Δήμου Θεσ/νίκης ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

ζ. Ήδη, η ως άνω ενδιαφερομένη, με την αριθμ.**12137/09-11-2010** αίτησή της προς την Ειδική Επιτροπή, ζητά μεταξύ άλλων την καταβολή αποζημίωσης για ηθική βλάβη και περιουσιακή ζημία, άνω των χιλίων (1000) ευρώ, από τον Δήμο Θεσσαλονίκης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2690/1999 και λόγω παράβασης αυτών, γιατί δεν απάντησε στην αριθμ.**5079/27-7-2010** αίτησή της, μη διεκπεραιώνοντας έτσι την υπόθεσή της.

4. α. Επειδή το εν λόγω αίτημα της κ. .... προς την Επιτροπή για αποζημίωση που κατατέθηκε στις **09-11-2010** αρμοδίως φέρεται να συζητηθεί ενώπιόν της.

β. Επειδή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1α του ν. 2690/1999 η προθεσμία διεκπεραίωσης της υπόθεσης της ενδιαφερόμενης αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων.

γ. Επειδή με το υπ'αριθ.πρωτ. 5340/67169/06-8-2010 η ενδιαφερόμενη ενημερώθηκε από το Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ σχετικά με την ανάγκη διευκρίνησης ζητημάτων αναφορικά με την βεβαίωση της Δ/σης Τοπογραφίας περί αποστάσεων που προβλέπει ο ν.2734/1999 και οι σχετικές κανονιστικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης.

δ. Επειδή η ενδιαφερόμενη ενημερώθηκε με σχετική κοινοποίηση για τα ερωτήματα που υπέβαλε η Δ/ση Τοπογραφίας στη Νομική Υπηρεσία του δήμου. Επιπλέον ενημερώθηκε με το αριθμ. 1659/84869/14-10-2010 έγγραφο ότι παρέχεται τελικά βεβαίωση πλήρωσης των προϋποθέσεων περί αποστάσεων του ν.2734/1999.

ε. Επειδή, σε κάθε περίπτωση ο Δήμος Θεσσαλονίκης επί της αριθμ.5079/27-7-2010 αίτησης, όπως συμπληρώθηκε με το απαιτούμενο, αρχικά ελλείπον, δικαιολογητικό στις 22-10-2010, προέβη στις απαραίτητες ενέργειες κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του διαβιβάζοντας, με το υπ'αριθ.πρωτ.**88579/7180/02-11-2010** έγγραφό του, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 3 παρ.2 Ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας.

στ. Επειδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης κοινοποίησε το ανωτέρω υπ'αριθ.πρωτ.88579/7180/02-11-2010 έγγραφό του στην ενδιαφερόμενη.

ζ. Επειδή, ενόψει των παραπάνω, δεν τίθεται ζήτημα μη έγκαιρης διεκπεραίωσης του αιτήματος της ενδιαφερομένης από το Δήμο, δεδομένου ότι όταν για την ικανοποίηση αιτήματος διοικουμένου από μία συγκεκριμένη υπηρεσία της διοίκησης προβλέπεται η

ενεργοποίηση σύνθετης διοικητικής ενέργειας, κατ' άρθρ. 20 παρ. 1 του Κωδ.Διοικ.Διαδ. (ν. 2690/99), στο πλαίσιο της οποίας για να απαντήσει αυτή οριστικά ως τελικώς αποφασίζον όργανο προϋποθέτει την προηγούμενη έκδοση γνώμης (απλής ή σύνθετης) από όργανο που βρίσκεται εκτός ιεραρχίας του αποφασίζοντος οργάνου (όπως είναι η Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 ν. 2734/99, η οποία μάλιστα συγκροτούνταν με απόφαση του τότε οικείου Νομάρχη) και το τελευταίο (αποφασίζον όργανο) ενημερώσει εγκαίρως τον ενδιαφερόμενο για τους λόγους καθυστέρησης, που στην προκειμένη οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στη μη έκδοση της σχετικής γνώμης, που εν προκειμένω ως «σύμφωνη» αποκλείει την έκδοση σχετικής απόφασης μετά την άπρακτη πάροδο της προς το γνωμοδοτικό όργανο ταχθείσης εύλογης προθεσμίας, εφόσον τούτο ισχύει μόνο στην περίπτωση της απλής γνώμης, κατ' άρθρ. 20 παρ. 4 του Κωδ.Διοικ.Διαδ., δεν μπορεί νομίμως να θεωρηθεί ότι η υπηρεσία που είναι αρμόδια για την έκδοση της τελικής πράξης ευθύνεται ώστε να της επιδικασθεί αποζημίωση από την παρούσα Επιτροπή.

η. Επειδή, κατόπιν τούτων, η υπό κρίση αίτηση είναι μη νόμιμη και ως εκ τούτου παρέλκει η εξέταση του κατ' ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα **την απόρριψη** της κρινόμενης **αίτησης** της κ. .... **ως νόμω αβάσιμης.**

ΘΕΜΑ 8^ο

Εξέταση της από 8-11-2010 (με αριθ.πρωτ.12130/9-11-2010) αιτήσεως της κ. .... περί της σ' αυτήν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη Δήμο Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Ευφροσύνη Κιουρτσή, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά

αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8

του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρης αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα,

δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *ι*)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), ***ii*)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της**

προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η κ. .... κατέθεσε την υπ'αριθ.πρωτ.**4899/20-7-2010** αίτησή της στο Δήμο Θεσσαλονίκης/ Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ για την ανανέωση της υπ'αριθ.58795/5216/ 2008 άδειάς της περί εγκατάστασης και χρήσης οικήματος σε πρόσωπα τα οποία κατέχουν πιστοποιητικό ασκήσεως επαγγέλματος εκδιδόμενου επ' αμοιβή προσώπου.

β. Η ανωτέρω αίτηση παρελήφθη με επιφύλαξη, καθώς έλειπε το δικαιολογητικό της βεβαίωσης τήρησης της οριζόμενης αποστάσεως του εν λόγω οικήματος από συγκεκριμένης χρήσης κτίρια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.4 του ν.2734/1999 και τις σχετικές κανονιστικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης.

γ. Το ελλείπον δικαιολογητικό κατατέθηκε στο Τμήμα Έκδοσης Αδειών στις **02-8-2008** με αριθμό πρωτοκόλλου 5288.

δ. Ακολούθως, η Υπηρεσία αυτή με το υπ'αριθ.πρωτ.**68538/5446/13-8-2010** έγγραφό της απέστειλε το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την ανανέωση της άδειας της ενδιαφερόμενης στην Επιτροπή του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.2 του ίδιου νόμου. Μάλιστα το έγγραφό της αυτό κοινοποιείται και στην ενδιαφερόμενη.

ε. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υπ'αριθ.πρωτ.7844/94987/25-11-2010 έγγραφο του Δήμου προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τα συνημμένα σχετικά έγγραφα: **i)** το Τμήμα Έκδοσης Αδειών ΚΥΕ του Δήμου κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του δεν μπορεί να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την οριστική διεκπεραίωση της υπόθεσης της ενδιαφερόμενης, αλλά αρκέστηκε στο να διαβιβάσει τον φάκελο της υπόθεσής της στην Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 του ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας, με ενημέρωση και της πιο ως άνω αιτούσας, **ii)** η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Νομάρχη, **iii)** το ζήτημα χορήγησης και ανανέωσης αδειών εγκατάστασης και χρήσης οικημάτων εκδιδόμενων επ' αμοιβή προσώπων εν γένει

έχει προκαλέσει αντιδράσεις και καταγγελίες από κατοίκους της περιοχής, ενώ έχει εγείρει σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του ν.2734/1999 και το εύρος της νομοθετικής εξουσιοδότησης που παρέχεται στο Δ.Σ. περί έκδοσης σχετικών κανονιστικών αποφάσεων, *iiii*) εκκρεμεί σχετική προσφυγή του Δήμου Θεσ/νίκης ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης

στ. Ήδη, η ως άνω ενδιαφερομένη, με την υπ' αριθ.πρωτ.12130/9.11.2010 αίτησή της προς την παρούσα Επιτροπή, ζητά την καταβολή αποζημίωσης για ηθική βλάβη και περιουσιακή ζημία άνω των χιλίων (1.000) ευρώ από τον Δήμο Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2690/1999 λόγω παράβασης αυτών, γιατί δεν απάντησε στην υπ' αριθ.πρωτ.4899/20.7.2010 αίτησή της και μη διεκπεραιώνοντας έτσι την υπόθεσή της.

4. α. Επειδή το εν λόγω αίτημα της κ. .... για αποζημίωση κατατέθηκε στις **09-11-2010**, δηλαδή μέσα στην οριζόμενη σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 της αριθμ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.17/ΟΙΚ/17170/3-8-2004 ΚΥΑ προθεσμία. Συγκεκριμένα η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων, δηλαδή στη συγκεκριμένη περίπτωση στις **02-8-2010**.

β. Επειδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης επί της υπ' αριθμ.πρωτ.4899/20-7-2010 αίτησης, όπως συμπληρώθηκε με το απαιτούμενο, αρχικά ελλείπον, δικαιολογητικό στις 02-8-2010, προέβη στις απαραίτητες ενέργειες κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του διαβιβάζοντας, με το υπ' αριθ.πρωτ.**68538/5446/13-8-2010** έγγραφό του, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 Ν.2734/1999, η σύμφωνη γνώμη της οποίας απαιτείται για την ανανέωση της άδειας.

γ. Επειδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης κοινοποίησε το ανωτέρω υπ' αριθ.πρωτ.68538/5446/13-8-2010 έγγραφό του στην ενδιαφερόμενη.

δ. Επειδή, ενόψει των παραπάνω, δεν τίθεται ζήτημα μη έγκαιρης διεκπεραίωσης του αιτήματος της ενδιαφερομένης από το Δήμο, δεδομένου ότι όταν για την ικανοποίηση αιτήματος διοικουμένου από μία συγκεκριμένη υπηρεσία της διοίκησης προβλέπεται η ενεργοποίηση σύνθετης διοικητικής ενέργειας, κατ' αρθρ. 20 παρ. 1 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), στο πλαίσιο της οποίας για να απαντήσει αυτή οριστικά ως τελικώς αποφασίζον όργανο προϋποθέτει την προηγούμενη έκδοση γνώμης (απλής ή σύνθετης) από όργανο που βρίσκεται εκτός ιεραρχίας του αποφασίζοντος οργάνου (όπως είναι η Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 ν. 2734/99, η οποία μάλιστα συγκροτούνταν με απόφαση του τότε οικείου Νομάρχη) και το τελευταίο (αποφασίζον όργανο) ενημερώσει εγκαίρως τον ενδιαφερόμενο για τους λόγους καθυστέρησης, που στην προκειμένη οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στη μη έκδοση της σχετικής γνώμης, που εν προκειμένω ως «σύμφωνη» αποκλείει την έκδοση σχετικής

απόφασης μετά την άπρακτη πάροδο της προς το γνωμοδοτικό όργανο ταχθείσης εύλογης προθεσμίας, εφόσον τούτο ισχύει μόνο στην περίπτωση της απλής γνώμης, κατ' αρθρ. 20 παρ. 4 του Κωδ.Διοικ.Διαδ., δεν μπορεί νομίμως να θεωρηθεί ότι η υπηρεσία που είναι αρμόδια για την έκδοση της τελικής πράξης ευθύνεται ώστε να της επιδικασθεί αποζημίωση από την παρούσα Επιτροπή.

ε. Επειδή, κατόπιν τούτων, η υπό κρίση αίτηση είναι μη νόμιμη και ως εκ τούτου παρέλκει η εξέταση του κατ' ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα **την απόρριψη** της κρινόμενης αίτησης της κ. .... **ως νόμω αβάσιμης.**

ΘΕΜΑ 9^ο

Εξέταση της από 18-11-2010 (που διαβιβάστηκε από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Η.Δ.με αριθ. πρωτ. ΔΙΣΚΟΠ/Φ.21/Π/24131/23112010) αιτήσεως του κ. .... περί της σ' αυτόν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τον Ο.Α.Ε.Ε. - Περιφερειακή Δ/νση Β' Τομέα Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Ναταλία Κωστελίδου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα την αναβολή έκδοσης οριστικής απόφασης σε επόμενη συνεδρίαση, προκειμένου να συγκεντρωθούν ουσιώδη και αναγκαία στοιχεία, ως και να ζητηθούν συμπληρωματικές διευκρινίσεις από την ως άνω αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΕ για τη διαμόρφωση της τελικής της κρίσης.-

ΤΑ ΜΕΛΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΑΜΒΑΚΙΔΗΣ

A) ΙΩΑΝΝΗ ΣΑΒΒΑΣ

B) ΚΙΜΩΝ ΠΑΝΤΟΣΙΤΗΣ